

лична и писателска дѣйность съставятъ най-виднитѣ страници на възбуждаеща се България. Този самоукъ македонецъ се издава за българинъ въ всичкитѣ си книжовни работи, бива начинателъ на множество български училища, изкарва хилѣди ученици и въ ржцѣтъ имъ дава български книги, съчинени отъ него и печатани главно въ Бѣлградъ, Крагуевацъ или Цариградъ.

Отъ многобройнитѣ му писани дѣла ще приведа само една-двѣ кжси извадки, за да се посочи основата на Неофитовата дѣйность, именно българската просвѣта. Печатаната въ Крагуевацъ прѣзъ 1835 г. Болгарска граматика е прѣдначена... за оупотрекленіе на слакенобългарскитѣ оучилища за българско то просвѣщеніе. Авторътъ прѣпоръчва книгата си: *И въ, ѡ любезниѣ единоплеменни българи, прѣимите малыи сѣи мой трѣдъ со оусѣрдїемъ, ѣ подражайте дрѣги те народи въ наѣки те... Стїга тоѣкова спаванїе, що ѣ спавала нашата Болгарїа доволни кѣкоже... да се распрѣстре ѣ по сїчка та Болгарїа тока добро дѣло* (стр. 70—71).

Въ автобиографията си Неофитъ говори за своето начално грѣцко учение въ Рила 1816 г. и въ Мелникъ слѣдъ 1821 г., и за зародената у него рано мисль да улесни своитѣ сънародници съ единъ грѣцко-български рѣчникъ: „Той (автобиографията си е написалъ въ 3^о лице, отъ смирение) совзель таж идеж още когато былъ въ училището да мислы, ако бы было возможно да ся направи единъ словарь греко-български за улесненіе на учащїитѣ ся тогда българе въ греческитѣ школы, понеже нѣмало тогава нигдѣ школа въ всичкѣтж Българїѣ, въ кожто да ся преподава по високо учение освѣнъ часословитѣ и псалтиритѣ що учили нашитѣ българчета“... (Откъслекъ отъ историяти на Рилскїй мнастирь. София 1895, стр. 99).

1836—1837 г.

№ 119.

Македония.

Изпърво заедно съ Ами Буге, а сетнѣ и самъ е пжтувалъ изъ Македония (1836—1837 г.) френскїятъ ученъ А. Викенель, познатъ съ голѣмия си трудъ върху Турция. Отъ неговото съчинение ще извадя само общата бѣлѣжка за областитѣ, въ които живѣли българи: